

Londonkort från Lévy Sons & Co.

Vad gör man när korten börjar tryta inom samlarområdet? I mitt fall var det lite av en tillfällighet. Jag har tittat lite på gatuvyer från London. En stad som jag tycker mycket om att besöka. Kortet har ofta ett myllrande folk-liv och mycket trafik. Och när jag för en tid sedan fick hem en auktionskatalog med vykort hittade jag en post med tidiga Londonkort från ett och samma förlag. Jag skickade in ett bud på korten och vann denna post. Efter någon vecka kom det en bunt med Londonkort från ett förlag som hette LL. Den enda informationen som framkom av vykortet var att dom var tryckta i Frankrike.

Nu började lite detektivarbete för att ta reda på vad LL stod för och var dom kom ifrån osv.

Var börjar man om inte med Google? Det första som jag fick fram var att förlaget hette L Lévy. Efter mer grävande i bla. gamla engelska tid-

99 LONDON. - The Strand - LL.

Ordföranden hälsar

Under årets första fem månader har vi haft föredrag om spårvagnar, ångbåtar, resa till Alvesta och en "minimässa".

Medlemsantalet har åter börjat att öka, vilket är glädjande.

Vi i styrelsen önskar våra medlemmar en trevlig sommar och god jakt på nya vykort.

Sören Nilsson
Ordförande

ningsartiklar kom jag till slut fram till Lévy Sons & Co 1895-1919, etablerat i Paris och London. Egentligen började allt 1864 när M. Leon & J Lévy köpte Parisbelägna fotografiska studion Ferrier pere, fils & Soulier.

1872 lämnade Leon firman som ändrade namn till J Lévy & Co. När sönerna Ernest och Lucien började i företaget 1895 ändrade man namnet till Lévy Sons & Co. Lucien blev en välkänd fotograf och man började ge ut vykort från i första hand Frankrike, men även England från 1905. Man gav dessutom ut vykort från bland annat

norra Afrika.

Det anonyma men mycket produktiva förlaget har lockat flera engelska samlare att forska om detsamma. Därför finns det en del material att studera angående engelska LL-kort, bland annat i artiklar i Picture Post-card Monthly.

De första Engelska vykortet gavs ut 1905 och det var motiv från Isle of Wight, Sussex och Kent sommaren detta år. I samband med detta registrerade man ett samarbete med en agent Max Alexander på 118 Holborn London. Under åren så har man gett

ut kort från ca 150 städer och orter i södra England.

Vykorten från centrala London kom 1906 och framåt. Korten finns i svartvitt, sepia och kolorerade varianter. I samband med utställningen 1908 finns det även kort med färgade Engelska och Franska flaggan. Förutom den numrerade serierna för centrala London och förorterna, så finns några numrerade specialserier. Såsom Kung Edvard VII:s begravning, Kung Georg V och Drottning Marys bröllop, och konstverk från National Gallery och Tate Gallery.

Korten från centrala London är numrerade 1-421. Därefter är det en lucka från 422 till 498. Korten från förorterna är numrerade från 499 till 950.

De tidigaste korten från centrala London finns i serien 1-340, övriga kort 341-421 gavs ut senare.

Korten i serien 1-340 anses relativt vanligt förekommande. Men det finns vissa undantag. En samlare beskrev att han hade problem med ca 30 kort. Varav sex stycken var mycket svåra. Han avslöjar dock inte vilka detta är, för att inte pressa upp priserna på dessa. I den senare serien finns det fler "svåra kort" även om alla korten egentligen är sk turistvyer från det tidiga 1910-talet.

Nu är det inte så enkelt att man samlar korten 1-421. Samma nummer finns i flera fall i olika varianter, tex. svartvitt och färg. Men det förekommer även svartvita kort med samma nummer och text, där det är samma motiv men att det är olika fotografier. Ibland verkar det som att det bara skiljer några minuter mellan fotografierna och ibland skiljer det flera år. På dessa senare har t.ex. hästtransporterna ersatts av motorfordon. När det gäller svartvitt och färgkort så gäller detsamma här att det kan

1 LONDON. — St-Paul's Cathedral and City, Birds Eye View. — LL.

78 LONDON. — The Royal Exchange and Bank of England. — LL.

vara samma eller olika fotografi. Men för att ytterligare krångla till det hela så förekommer det exempel på att ett nummer kan finnas två kort med helt olika motiv och text.

För att tidsbestämma korten använder man sig av baksidan. Denna finns i sju varianter, typ 1 till 7.

Typ 1 och 2 förekommer från omkring maj 1905. Typ 3 tidigt 1906 och typ 4 från hösten 1906. Typ 5 kom mitten av 1907, typ 6 våren 1910 och till sist typ 7 från mitten av 1913.

Var hittar man då dessa vykort? Med lite tur så kan man hitta kort i handlarnas Englandsblådor. Men det är större chans att hitta korten på de utländska auktionssajterna på inter-

net. Då pratar vi om Ebay och Delcampe.net. Här får man träff på några hundra kort per ställe när det gäller Londonkort. Men skulle man vara intresserad av LL:s Franska vykort och söker på Delcampe så får man träff på drygt 40000 kort. Ett tips om man vill ha ett oändligt samlarområde.

År 1920 slogs firman ihop med det Franska vykortsförlaget Neurdien Freres och blev Levy & Neurdein. Företagens alla negativ, och det rör sig om flera hundra tusen, finns nu samlade hos Roger-Viollet Photographic Agency i Paris. Men det är en annan historia.